Valtakunnansyyttäjä **15.9.2025** **SY/2399/2025**

Eduskunnan lakivaliokunta

Lausunto, 15.9.2025, SY/2399/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 16 luvun muuttamisesta

Syyttäjälaitos pitää hallituksen esitystä onnistuneena. Siinä on huomioitu melko kattavasti kaikki Syyttäjälaitoksen aikaisemmassa lausunnossaan esittämät näkökulmat.

Vaikka sinivilkkusabotaasiksi nimetty ilmiö ei ole vielä merkittävä tai ajankohtainen ongelma Suomessa, on siihen hyvä varautua. Poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttaminen ja haittaaminen on syytä säätää rangaistavaksi juuri siinä laajuudessa, kuin ehdotettujen lainkohtien tunnusmerkistöissä ja hallituksen esityksessä on kuvattu.

Erityisen hyvänä Syyttäjälaitos pitää sitä, että lainkohdilla selkiytetään julkisen vallan käyttöön liittyneitä tulkintaongelmia. Hallituksen esityksessä todetuin tavoin muutosten seurauksena rikoslain 16 luvussa olisi nimenomaisesti mainittu poliisi- ja hälytystoiminta suojeltavana oikeushyvänä siten, että tunnusmerkistön täyttyminen ei edellyttäisi julkisen vallan käyttöä. Syyttäjälaitoksen mielestä tämä selkeyttää oikeustilaa etenkin ensihoitajien osalta sekä korostaisi sitä, että tällaisissa yhteiskunnallisesti merkittävissä työtehtävissä koettu väkivalta, uhkaaminen ja muu toiminnan olennainen haittaaminen ei ole hyväksyttävää. Syyttäjälaitoksen lausunnossa esitetyin tavoin hallituksen esitykseen on myös lisätty riittävästi

esimerkkejä ohjaamaan lainkäyttäjän tulkintaa sekä avattu muutoinkin termien merkitystä. Hallituksen esityksessä on katsottu, ettei rangaistussäännöksiä ja niiden perusteluja voida kirjoittaa niin tyhjentävästi, ettei mitään tulkinnanvaraa syntyisi. Syyttäjälaitos yhtyy tähän näkemykseen ja pitääkin edellä jo kerrotulla tavalla hallituksen esitystä varsin onnistuneena.

Rangaistusasteikko – enintään neljä vuotta vankeutta – johtaa joidenkin tekojen osalta rangaistuksia ankaroittavaan suuntaan. Tämä johtuu siitä, että tekoja jatkossa arvioitaisiin lähtökohtaisesti poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamista koskevan säännöksen mukaisesti lievempien rangaistussäännösten sijaan. Syyttäjälaitos pitää hyvänä sitä, että poliisi- ja hälytystoimintaan kohdistuvasta moitittavasta menettelystä tuomittavat rangaistukset ovat riittävän ankaria. Soveltamisalaa rajaa kuitenkin varsin tehokkaasti se, että tunnusmerkistön mukaisen menettelyn on joko estettävä kokonaan tai olennaisesti vaikeutettava poliisi- tai hälytystoimintaa.

Syyttäjälaitos pitää hyvänä sitä, että hallituksen esityksessä on Syyttäjälaitoksen lausunnossaan esittämin tavoin huomioitu rangaistavana menettelynä myös ajoneuvon tai välineiden käytön estäminen. Tällä on konkreettista vaikutusta rangaistusvastuun toteuttamisessa esimerkiksi niissä mielenilmauksissa, joissa vaikkapa ihmismassalla estetään tai olennaisesti vaikeutetaan merkittävien valtaväylien käyttämistä hälytystehtävissä. Hallituksen esityksen mukaan ehdotetuilla säännöksillä suojataan konkreettisten yksittäisten hälytystehtävien ohella myös poliisi- ja hälytystoimintaa yleisesti. Näin ollen olennaisen vaikeuttamisen ei tarvitse kohdistua tietyn käynnissä olevan poliisi- tai hälytystehtävän hoitamiseen, mikä edellä kuvatun kaltaisissa mielenilmauksista johtuvissa olennaisen vaikeutumisen tilanteissa olisikin näytöllisesti haastavaa.

Syyttäjälaitos pitää hyvänä myös sitä, että lausuntopalautteissa kritisoitu oikeuskäytännön vastainen lainkonkurrenssiratkaisu on oikaistu poistamalla

hämmennystä aiheuttanut toissijaisuuslauseke. Tämä helpottanee lainkäyttäjän työtä.

Rikosten ennaltaehkäisevä vaikutus uusien pykälien säätämisen myötä voi jäädä vähäiseksi. Niiltä osin kuitenkin, kuin uudet pykälät tuovat rangaistavan menettelyn piiriin uusia moitittavia menettelyjä (kulkuneuvon tai olennaisen välineistön käytön estäminen), sitä voisi jossain määrin nostaa esimerkiksi tiedottamisella lain voimaantulosta. Syyttäjät tuskin tarvitsevat erityistä koulutusta uusien pykälien soveltamiseen, koska hallituksen esitys antaa varsin hyvät perusteet syyttäjäntoiminnalle. Syyttäjälaitos tiedottaa kattavasti lain voimaantulosta henkilöstölleen.

Ari-Pekka Koivisto

valtakunnansyyttäjä

Jenni Korvenmaa

syyttäjäylitarkastaja

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto
Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888
valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Jenni Korvenmaa
Syyttäjäylitarkastaja
Syyttäjälaitos
jenni.korvenmaa@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Ari-Pekka Koivisto
Valtakunnansyyttäjä
Syyttäjälaitos
ari-pekka.koivisto@oikeus.fi